

IEDA

INKLUZIVNO OBRAZOVANJE: Osiguravanje
pristupačnosti nestrukovnog obrazovanja odraslih
osobama s invaliditetom

2020-1-HR01-KA204-077868

iedaproject.eu

Modul 4: Pronalaženje i mobilizacija resursa za implementaciju asistivne tehnologije

Edukacija o primjeni asistivnih tehnologija u obrazovanju
odraslih

Modul 4: Pronalaženje i mobilizacija resursa za implementaciju asistivne tehnologije

Kako pronaći I koristiti resurse?

Pronalaženje i korištenje resursa za implementaciju asistivne tehnologije na nacionalnoj i međunarodnoj razini može biti višestruki proces. Evo vodiča korak po korak koji će vam pomoći da se snađete u ovom procesu:

- 1. Identificirajte dionike:** Identificirajte ključne dionike uključene u implementaciju asistivne tehnologije, uključujući vladine agencije, nevladine organizacije (NVO), udruge za zagovaranje osoba s invaliditetom, obrazovne ustanove, partnere iz privatnog sektora i međunarodne organizacije.
- 2. Izvori financiranja istraživanja:**
 - Državne potpore i programi: Istražite vladine odjele, ministarstva i agencije koji dodjeljuju sredstva za inicijative asistivne tehnologije. Mogu imati posebne potpore ili programe koji podržavaju pristupačnost i inkluziju.
 - Zaklade i dobrotvorne organizacije: Istraživačke zaklade i organizacije koje se fokusiraju na prava osoba s invaliditetom, obrazovanje i tehnologiju. Često daju bespovratna sredstva za projekte koji su usklađeni s njihovom misijom.
 - Međunarodne organizacije za pomoć: Organizacije kao što su Ujedinjeni narodi, Svjetska banka i UNICEF mogu ponuditi sredstva za inkluzivno obrazovanje i projekte asistivne tehnologije u zemljama u razvoju.
- 3. Razvijte snažan prijedlog:** Napravite sveobuhvatan prijedlog koji navodi ciljeve, ciljnu publiku, očekivane rezultate i proračunske zahtjeve inicijative za asistivnu tehnologiju. Pobrinite se da prijedlog jasno pokazuje potencijalni utjecaj projekta na učenike s invaliditetom.
- 4. Izgradite partnerstva:** surađujte s relevantnim dionicima, uključujući lokalne nevladine organizacije, organizacije osoba s invaliditetom, obrazovne ustanove i tehnološke tvrtke. Partnerstva mogu pružiti dodatne resurse, stručnost i širu mrežu za podršku inicijativi.

5. Angažirajte vladine agencije:

- Zagovarajte promjene politika koje promiču uključivanje asistivne tehnologije u obrazovanje i druge sektore.
- Surađujte s vladinim agencijama odgovornim za pitanja osoba s invaliditetom ili obrazovanje kako biste osigurali njihovu potporu i financiranje.

6. Iskoristite međunarodne organizacije: povežite se s međunarodnim organizacijama usmjerenim na prava osoba s invaliditetom i inkluzivno obrazovanje. Često pružaju smjernice, tehničku pomoć i financiranje projekata koji su u skladu s njihovim ciljevima.

7. Pohađajte konferencije i radionice: Sudjelujte na konferencijama, radionicama i seminarima koji se odnose na asistivnu tehnologiju, prava osoba s invaliditetom i obrazovanje. Ovi događaji pružaju prilike za umrežavanje, učenje od stručnjaka i otkrivanje potencijalnih izvora financiranja.

8. Online platforme i baze podataka o bespovratnim sredstvima: Istražite internetske platforme i baze podataka koje navode bespovratna sredstva i mogućnosti financiranja. Web stranice kao što su GrantWatch, GrantGopher i Grants.gov mogu vam pomoći u prepoznavanju relevantnih bespovratnih sredstava.

9. Tražite korporativna sponzorstva: surađujte s korporacijama koje su predane društvenoj odgovornosti i inkluzivnosti. Mnoge tvrtke nude bespovratna sredstva, donacije ili potporu za projekte koji su u skladu s njihovim vrijednostima.

10. Crowdfunding i mrežno prikupljanje sredstava: Razmislite o korištenju platformi za grupno financiranje kao što su Kickstarter, Indiegogo ili GoFundMe za prikupljanje sredstava od široke publike zainteresirane za potporu vašem cilju.

11. Razvijte marketinšku strategiju: Stvorite uvjerljivu marketinšku strategiju za podizanje svijesti o inicijativi. Koristite društvene medije, priopćenja za javnost i partnerstva kako biste dosegli širu publiku i privukli potencijalne ulagače.

12. Pokažite rezultate: Redovito komunicirajte o napretku i utjecaju inicijative svojim dionicima i potencijalnim financijerima. Istaknite uspješne priče, rezultate i pozitivne promjene do kojih je dovela implementacija asistivne tehnologije.

13. Upornost i umrežavanje: Izgradnja odnosa, umrežavanje i ustrajnost u naporima da osigurate resurse ključni su čimbenici uspješne mobilizacije.

Imajte na umu da se postupak može razlikovati ovisno o vašoj regiji, dostupnim resursima i specifičnim ciljevima projekta. Ako je potrebno, prilagodite svoj pristup u skladu s tim.

Razmjena dobrih praksi u različitim zemljama

Austrija

Na nacionalnoj razini

U Austriji su mogućnosti financiranja za uključivanje osoba s invaliditetom u neformalno obrazovanje oskudne. Problematičan je ograničeni prijenos znanja između pružatelja neformalnog obrazovanja odraslih i nadležnih državnih tijela. Iako je Orient Express državno priznata organizacija na području osnovnog obrazovanja, razmjena je ograničena.

Kako bi se pridržavala Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Austrija je donijela Nacionalni akcijski plan Invalidnost II 2022.-2030. Civilno društvo i akademska zajednica sudjeluju u evaluaciji planova. Organizacije za prava osoba s invaliditetom zatražile su proračunski "inkluzivni fond" za provedbu mjera Akcijskog plana, ali za sada bez ikakvog odgovora. Čini se da je inkluzija tema koja nije na dnevnom redu aktualne vlade.

Na nacionalnoj razini postoji nekoliko mogućnosti prijave za financiranje asistivnih pomagala/tehnologije. U svim slučajevima potrebno je unaprijed predati okvirni izračun troškova. Za razliku od drugih zemalja EU-a, primjerice u Skandinaviji, pružatelj usluga socijalnog osiguranja ne pokriva nužno (djelomično) troškove za asistivnu tehnologiju za osobe s invaliditetom. Najviši iznos djelomičnog financiranja asistivnih pomagala socijalnog osiguranja iznosi oko 1400 €. Ne postoji centralizirana financijska pomoć za osobe s invaliditetom, individualne odluke se donose na saveznoj razini, tako da se situacija može uvelike razlikovati od države do države. Zbog toga je vrlo teško saznati o pravu na financiranje za osobe s invaliditetom. Proces podnošenja zahtjeva za financijsku potporu često podrazumijeva duga razdoblja čekanja i povezan je s brojnim birokratskim preprekama. U određenim slučajevima savezni i/ili državni uredi za socijalnu skrb mogu pružiti financijsku pomoć. Ovi programi uglavnom imaju za cilj povećanje produktivnosti, prilagodbu radnog mjesta i zapošljivost. Također, moguće su uglavnom djelomične subvencije, uvijek ovisno o plaći/prihodu osobe s invaliditetom. Ministarstvo za socijalna pitanja, zdravstvo, skrb i zaštitu potrošača nudi fond za potporu osobama s invaliditetom u teškoj socijalnoj situaciji zbog invaliditeta, posebno u pogledu pomoćnih mjera (npr.

dizalo za stepenice, komunikacijska pomoć, pomoć pri kretanju). Inače, moguće su mjere finansijskih olakšica za osobe s invaliditetom (određene porezne olakšice). Najveći dio sredstava izdvajaju za prilagodbu radnog prostora. Za privatnu rehabilitaciju ili prilagodbu možete se obratiti fondovima kao što je Socijalni fond Beč (samo za stanovnike Beča).

Brojni privatni fondovi imaju za cilj poduprijeti projekte ili pojedince s financiranjem asistivnih tehnologija. Socijalna organizacija Diakonie i dobavljač energije VERBUND posebno imaju za cilj podržati AT-ove s VERBUND Fondom za osnaživanje i suradnju s Austrijskim institutom za tehnologiju i mrežom za savjetovanje LIFEtool. Postoji i mogućnost podnošenja zahtjeva za neposrednu potporu za obitelji i djecu. Dobrotvorna organizacija Lebenshilfe Österreich bilježi godišnju cijenu (5000 €) za postignuća u radu na inkluziji za objavljivanje dobrih praksi. 2022., glavna tema bila je obrazovanje i kultura. Nagrađeno je nekoliko inicijativa koje olakšavaju uključivanje ne samo kao cilj, već i kao način razmišljanja.

Na međunarodnoj razini

Javne ustanove mogle bi aplicirati za financiranje iz Europskog socijalnog fonda (ESF) kako bi se povećala zapošljivost osoba s invaliditetom (starije osobe, mladi, osobe s invaliditetom, žene). Austrija se usredotočila na obuku, obrazovanje i socijalnu uključenost svojom dodjelom sredstava ESF-a. Međutim, ESF+ sada se fokusira na plan oporavka u vezi s COVID-om i više ne spominje osobe s invaliditetom kao ciljanu skupinu.

U skladu s planom oporavka i oporavka EU-a, nacionalni plan Austrije uključuje 32 ulaganja i 27 reformi (raspodjela oko 3,46 milijardi eura) za digitalnu tranziciju do kolovoza 2026. Uključujući ulaganja u buduće tehnologije i potporu „usavršavanju” (Next Generation EU, Recovery and Resilience Facility).

Rješenja otvorenog koda/niske cijene

Dostupno je nekoliko zahtjeva za pomoć osobama s invaliditetom bez troškova. Besplatna aplikacija capito je aplikacija koja informacije čini dostupnijima automatskim prijevodima na jednostavan jezik. Capito također nudi jeftine radionice i treninge za pristupačnu komunikaciju (uključujući izradu jednostavnih jezičnih tekstova, pristupačne grafike i pristupačno planiranje događaja). Aplikacija iSignIt pomoć je za tumačenje znakovnog jezika za zdravstvene usluge. Zaklada AsTeRICS radi na besplatnim digitalnim i analognim asistivnim tehnologijama u suradnji s FH Technikum Beč (Sveučilište primijenjenih znanosti). Ovdje su istraživački i studentski projekti uspjeli razviti individualna rješenja za osobe s invaliditetom kojima je potrebna pomoć kada potrebni alati još nisu razvijeni. Softver AsTeRIX Grid temeljen na pregledniku podržava komunikaciju za nekoliko potreba i posebno je prikladan za

početnike, funkcionira sa svim operativnim sustavima i na svim pametnim telefonima (temeljen na simbolima, različitim jezicima i različitim impulsima za kontrolu). Neprofitna zaklada također je razvila Flip Mouse, joystick za minimalno upravljanje dodirnom (oko 30 €). Ovo su samo primjeri, postoji dugačak popis dostupnih aplikacija asistivne tehnologije posebno za školsku djecu s teškoćama u razvoju.

Dobre prakse u implementaciji

U Austriji je područje neformalnog obrazovanja odraslih prilično široko i raznoliko (kreće se od nastave keramike do jezika i osnovnog obrazovanja koje financira država). Svi tečajevi koje Orient Express pruža ženama službeni su tečajevi osnovnog obrazovanja (sve financira ESF). Službeni pružatelji usluga osnovnog obrazovanja dužni su svoje objekte za učenje učiniti što dostupnijima (fizički). U smislu upravljanja projektom, revizorske agencije očekuju odgovornost za način na koji se rješavaju teme koje se provlače, kao što je invaliditet.

U skladu s intersekcijskim shvaćanjem diskriminacije, integracija invaliditeta sastavni je dio našeg obrazovnog rada. Prema prevladavajućim definicijama invaliditeta, poteškoće u učenju također su ograničenja i prepreke s kojima se ljudi suočavaju u svakodnevnom životu, u obrazovnom sustavu i na tržištu rada. Na mnoge polaznike naših razreda osnovnog obrazovanja utjecali su odlučujući nedostaci u obrazovanju, iskustva nasilja, traume (često kroz iskustva rata ili bijega) ili individualni kognitivni čimbenici koji ometaju koncentraciju i učenje. Dakle, u radu s našom ciljnom skupinom, pristupačnost se odnosi na mnoge razine: od pristupačnosti tekstualnog materijala prikladnog za početnike u čitanju (sa specifičnim formatima fondova) do zapošljavanja izvornih govornika kao kolega/trenera kao i poštivanja individualnog tempa učenja. svakog učenika. Pristupačnost također uključuje osjetljiv pristup našem obrazovnom radu, npr. stvaranjem svijetlog i prijateljskog prostora za učenje. Nadalje, naši su objekti dostupni invalidskim kolicima.

Teško je generalizirati podatke o cijelom sektoru neformalnog obrazovanja odraslih jer je velika razlika financira li se nastava od države ili ne. Za naš glavni fokus, satove opismenjavanja, treba stvoriti najbolje prakse. Zbog preklapanja lekcija na stranom jeziku, kao i zbog ograničene digitalne stručnosti, primjena asistivnih tehnologija je teška u našim razredima.

Nacionalno zakonodavstvo

Ne postoji zakonsko pravo na koje se osobe s invaliditetom mogu osloniti na financiranje AT-a. Austrijski federalizam u ovom slučaju dovodi do višeg stupnja nejednakosti u cijeloj zemlji po tom pitanju. Austrija je ratificirala UN-ovu Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom 2008. godine. Prema zakonu, ovisno o instituciji koja financira, svaka obrazovna ustanova mora biti (fizički) dostupna svima. Međutim, nije

sigurno da ustanove za neformalno obrazovanje odraslih mogu dobiti državna sredstva kako bi se prilagodile pristupačnosti.

Europski akt o pristupačnosti mora biti ratificiran do lipnja 2025., a nacrti povezanih nacionalnih zakona moraju se podnijeti Europskoj komisiji do 28. lipnja 2022. Kao jedna od samo četiri članice EU-a, Austrija je ispunila rok (osim Belgije, Estonije i Finske).

Savezni zakon o jednakosti osoba s invaliditetom na snazi je od 2006. kako bi se spriječila diskriminacija i osigurala pristupačnost za osobe s invaliditetom u uglavnom državnoj upravi, gospodarstvu i na tržištu rada. Vijeće za osobe s invaliditetom Zakon smatra najboljom praksom u EU. Znakovni jezik uvršten je u Ustav kao službeni jezik. Ministarstvo socijalne skrbi nudi smjernice za omogućavanje rada Mreže stručne pomoći (NEBA). Ovaj rad podupire i provodi obuku za posao, pomoć pri osposobljavanju i podršku pri zapošljavanju osoba s invaliditetom. U Beču zakon o jednakim mogućnostima osigurava financiranje od maksimalno 10.000 € za osobe s invaliditetom iz Socijalnog fonda Beč.

Kontakti za podršku/savjet

- Udruga za slijepe (Blinden- und Sehbehindertenverband Österreich): www.blindenverband.at/en
- Austrijsko vijeće za osobe s invaliditetom: www.behindertenrat.at/about-us/
- Podrška za ranu komunikaciju Gornja Austrija (Diakonie): www.diakonie.at/unsere-angebote-und-einrichtungen/fruehe-kommunikations-foerderung-oberoesterreich
- Integration Wien: www.integrationwien.at/de/
- Mreža savjeta LIFEtool (savjetodavni uredi koji neovisno djeluju diljem zemlje, s fokusom na motoričku i kognitivnu komunikacijsku pomoć): www.lifetool.at/startseite/
- NEBA mreža za stručnu pomoć: www.neba.at/
- Udruga za usluge austrijskog znakovnog jezika: www.oegsbarrierefrei.at/#:~:text=Seit%20seiner%20Gr%C3%BCndung%20im%20Jahr,und%20h%C3%B6renden%20Menschen%20in%20%C3%96sterreich.
- Socijalni fond Beč (Fond Soziales Wien): www.fsw.at/
- VOX (Savjetovalište za tehničku pomoć gluhim i nagluhim osobama): www.vox.or.at/beratungscenter-vox-technische-assistenz

Korisni linkovi

- Zaklada AsTeRIX: www.asterics-foundation.org/1270-2/
- Capito App: www.capito.eu/en/
- ISignIt aplikacija: signit.weebly.com/english.html
- VERBUND Fond za osnaživanje: www.verbund.com/en-at/about-verbund/responsibility/social-issues/empowerment-funds

Grčka

Uvod

Judy Heumann, aktivistica za prava osoba s invaliditetom, rekla je da "tehnologija čini stvari jednostavnima i lakima za većinu ljudi, ali za osobe s invaliditetom čini stvari mogućima." Stalni tempo modernizacije i podizanja kvalitete života u društvima zahtijeva usvajanje novih tehnologija. Na taj način stvara se okvir za socijalno uključivanje i prihvaćanje osoba s invaliditetom u različitim aspektima života.

Sve do prije nekoliko godina, Grčka nije bila organizirana na način koji je obećavao pristupačnost osobama s invaliditetom i samo je nekoliko odredbi provedeno za njihovu prilagodbu. Paraolimpijske igre koje su se održale u Ateni 2004., a potom i Specijalna olimpijada 2011. dale su poticaj za poboljšanje usluga i pristupačnosti. Grčka možda još nije uzoran model socijalne i obrazovne inkluzije osoba s invaliditetom, ali uz potrebno planiranje i vrijeme, kao i programe podrške kao što je IEDA, može pružiti smjernice za uspjeh.

Asistivna tehnologija u Grčkoj

Asistivna tehnologija i web stranice

Za početak, mnoštvo web-mjesta kao što je web-mjesto grčke vlade (www.gov.gr) uključuje pomoćni tehnološki alat za osobe s invaliditetom. Ovaj alat im omogućuje da se s lakoćom kreću web mjestom i da ga prilagode svojim potrebama. Na primjer, klikom na ikonu alata korisnik može odabrati značajku "očitanje" ili čak može poboljšati svjetlinu ili veličinu slova. Programeri dizajniraju izbornike web stranica na takav način da osiguraju pristupačnost.

Inicijative asistivne tehnologije od strane različitih organizacija

Postoji nekoliko organizacija koje provode različite akcije za osobe s posebnim potrebama primjenom asistivne tehnologije. ELEPAP – Rehabilitacija osoba s invaliditetom jedna je od najuglednijih organizacija koja za cilj ima pružanje jednakih

moćnosti djece. Štoviše, ELEPAP-ov program o asistivnoj tehnologiji usmjeren je na djecu koja ne mogu verbalno komunicirati ili imaju poteškoća u verbalnoj komunikaciji ili u učenju i igri, da prevladaju prepreke i da se razvijaju. Program se provodi individualno, grupno ili čak zajednički od strane različitih terapeuta.

Koriste se sljedeće metode:

- Alternativni pristup računalnom okruženju (računalo, iPad, tablet) npr. pomoću prekidača, alternativnih tipkovnica, miša, zaslona osjetljivog na dodir, tehnologije praćenja očiju
- Alternativna i dopunska komunikacija, na primjer korištenjem uređaja za generiranje govora, posebne tipkovnice.
- Alternativno upravljanje svakodnevnim uređajima

Cilj ovog programa je istaknuti aktivnu ulogu djece u svakodnevnim aktivnostima, a uključuje i posebno educirane radne terapeute koji prate najnovija tehnološka dostignuća i rade u suradnji s logopedima i defektolozima.

SciFy (Science For You) je grčka nevladina organizacija koja je aktivna u području inovacija i tehnologija. Ova neprofitna organizacija ima za cilj donijeti društvene promjene stvaranjem i ponudom besplatnih tehnoloških alata, dijeljenjem svog znanja i razvojem zajednica koje pružaju podršku suradnjom s istraživačkim centrima, sveučilištima, nevladinim organizacijama, tvrtkama, krajnjim korisnicima. Bez sumnje, asistivne tehnologije nisu dostupne svima zbog visoke cijene po kojoj se prodaju. Međutim, postoje organizacije kao što je SciFy koje besplatno stvaraju i nude mnoštvo asistivnih tehnologija kako bi olakšale svakodnevni život osoba s invaliditetom i njihovu integraciju u društvo. Djelovanje SciFy-a ima pionirsku prirodu, posebno u području online aplikacija za igre za slabovidne osobe. Na njihovoj web stranici postoji posvećena stranica sa svim njihovim aktivnostima vezanim uz pomoćne tehnologije i osobe s invaliditetom.

Nakon temeljitog istraživanja mogu se pronaći privatne inicijative pojedinaca i organizacija u području asistivne tehnologije. Takav primjer u Grčkoj je Institut Lilian Voudouri koji je stvorio Laboratorij za asistivnu tehnologiju Lillian Voudouri i koji je stekao značajno iskustvo u istraživanju utjecaja invaliditeta na živote djece i odraslih. Nudi alternativno liječenje, obrazovanje i razvoj vještina za više od 300 ljudi.

Asistivna tehnologija u grčkim knjižnicama

Sukladno tome, grčke knjižnice preuzimaju inicijativu za stvaranje uključivog okruženja za osobe s invaliditetom uključivanjem u relevantne projekte. Na primjer, Makedonska sveučilišna knjižnica od 2000. godine u kontekstu projekta ACCELERATE

instalirala je najsuvremeniju radnu stanicu za osobe s oštećenjem vida uključujući osobno računalo s posebnim softverom i hardverom (2 računala Pentium 4 s CD-ROM-om pogon i veza s internetom, JAWS (za Windows), Apollo II, vanjska jedinica za sintezu govora, Brailleov zaslon, softver za učinkovito povećanje monitora Supernova 6 s ugrađenim čitačem zaslona Hal LHT 26,3 392, Brailleov softver za konverziju teksta u Brailleov format, glasovni skladatelj Orpheus, skener knjiga i OCR softver, Brailleov pisač, CCTV).

Nacionalna knjižnica i knjižnica Sveučilišta Kapodistrian Atena opremljene su radnim stanicama i specijaliziranim pomagalicama za podršku osobama s invaliditetom. Te su radne stanice osmišljene kako bi slijepim studentima, slabovidnim studentima i studentima s invaliditetom gornjih udova omogućile pristup ne samo resursima sveučilišnih knjižnica nego i sadržaju interneta i zajedničkoj uredskoj softverskoj aplikaciji kako bi se osiguralo da studenti s osobe s invaliditetom osjećaju uključenijima, Sveučilište Kapodistrian u Ateni putem Odjela za e-pristupačnost osigurava akademske udžbenike u nizu pristupačnih digitalnih formata.

Centar za univerzalni pristup i asistivne tehnologije

Posljednje, ali ne i najmanje važno, Centar za univerzalni pristup i asistivne tehnologije (CUA&AT) je centar čiji je cilj „podržati ravnopravno sudjelovanje i socio-ekonomsku integraciju osoba s invaliditetom i starijih osoba u informacijsko društvo, dizajniranjem proizvoda i usluga dostupnih i koristiti najširoj mogućoj populaciji krajnjih korisnika”, kako navodi na svojoj web stranici. Centar razvija tehnologije i aplikacije za različite domene, kao što su pristup World Wide Webu, obrada teksta, elektroničke knjige, međuljudske komunikacije, specijalno obrazovanje i strukovno osposobljavanje, telekomunikacije, zdravstvena telematika i nosivo računalstvo.

Europski okvir

U europskoj populaciji u dobi od 16 do 64 godine, gotovo 15 % žena i 14 % muškaraca prijavilo je umjereni ili teški invaliditet. Ovi postoci pokazuju da je djelovanje Europske unije za stvaranje okruženja jednakih mogućnosti za sve ključno za postizanje socijalne uključenosti osoba s invaliditetom.

Dana 27. lipnja 2019. uveden je Europski zakon o pristupačnosti i sve države članice imaju rok od 3 godine da ga prenesu u svoje nacionalno zakonodavstvo uvođenjem novog ili već postojećeg nacionalnog zakonodavstva radi usklađivanja s Zakonom. Kako je navedeno u Europskoj komisiji, “EAA je korak naprijed u smanjenju prepreka za osobe s invaliditetom unutar EU: bolja dostupnost proizvoda i usluga koje građani koriste svaki dan.”

Europski zakon o pristupačnosti obuhvatit će sljedeće proizvode i usluge:

- računala i operativni sustavi
- Bankomati, automati za prodaju karata i prijavu
- telefoni i pametni telefoni
- TV oprema povezana s uslugama digitalne televizije
- telefonske usluge i pripadajuća oprema
- audiovizualne medijske usluge, poput televizijskog emitiranja i srodne potrošačke opreme
- usluge vezane uz zračni, autobusni, željeznički i vodeni prijevoz putnika
- bankarske usluge
- e-knjige
- e-trgovina

Zaključak

Asistivna tehnologija može se implementirati u svaki aspekt svakodnevnog života kako bi se izjednačile mogućnosti za osobe s invaliditetom. Potrebni su projekti koji imaju za cilj borbu protiv marginalizacije osoba s invaliditetom kako bi se one osjećale uključene.

Unatoč sektorima koje smo gore spomenuli u kojima je implementirana asistivna tehnologija, njeno tržište u Grčkoj prilično je nedovoljno. Mnogo je razloga za postojanje ovog problema, ne samo zato što se sporo uvodi u društvo, već i zato što neki alati ili oprema imaju visoku cijenu i/ili ne podržavaju grčki jezik. Kako bi se zadovoljile potrebe grčkog obrazovanja, softver treba prevesti na grčki jezik, a budući da se to ne događa nema velike potražnje potrošača.

Zaključno, kako bi se postigla visoka razina socijalne i obrazovne uključenosti, važno je stalno unapređivati ove sektore primjenom asistivnih tehnologija.

Reference

- ELEPAP. Pomoćna tehnologija: elepap.gr/en/our-programs/therapeutic-programs/assistive-technology/
- ITE. Centar za univerzalni pristup i pomoćne tehnologije (CUA&AT).
- www.ics.forth.gr/hci/centre-universal-access-assistive-technologies-cuaat?lang=el
- SC!FY, pomoćne tehnologije www.scify.gr/site/el/impact-areas/assistive-technologies
- ec.europa.eu/eurostat/documents/3930297/5934086/KS-AW-01-001-EN.PDF/ca44b44f-6fdb-47da-9d7d-2967071bcb9f?version=1.0
- Mundo Madou, Avenue des Arts 7-8, 1210 Bruxelles, Belgija, rujan 2020., Skup alata za prijenos Europskog zakona o pristupačnosti www.edf-

feph.org/content/uploads/2020/12/final_edf_transposition_toolkit_accessibility_act.pdf

- EUROPSKI ZAKON O DOSTUPNOSTI ZA POBOLJŠANJE DOSTUPNOSTI PROIZVODA I USLUGA NA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU
- "Laboratorij za pomoćnu tehnologiju Lillian Voudouri"
lilianvoudouri.gr/ergastiri-ypostiriktikis-technologias-idryma-koinonikis-ergasias/
- Nacionalno i Kapodistrijsko sveučilište u Ateni. e-pristupačnost
access.uoa.gr/en/services-2/e-accessibility/

Rumunjska

Mogućnosti financiranja na nacionalnoj razini

U Rumunjskoj, osobe s invaliditetom mogu dobiti subvencije od Nacionalnog fonda za zdravstveno osiguranje (NHIH) kako bi im se pomoglo u implementaciji asistivne tehnologije. Međutim, vrlo malo asistivnih uređaja subvencionira NHIH i to čini asistivnu tehnologiju nedostupnom za većinu osoba s invaliditetom iz Rumunjske.

OSI također mogu dobiti vaučere iz projekata koje financira EU (Operativni program Ljudski kapital, prioritet „Posao za sve“). Neki projekti uključuju aktivnosti poput pružanja asistivnih tehnologija i uređaja te pristupnih tehnologija osobama s invaliditetom koje primaju informacije i usluge savjetovanja, medijacije i obuke. Bonovi se mogu koristiti isključivo za nabavu asistivne tehnologije.

Međutim, zaposlenici s invaliditetom imaju ograničen pristup subvencioniranoj asistivnoj tehnologiji i uređajima, a znatan broj osoba s invaliditetom ne koristi asistivne uređaje ili tehnologije koje su im potrebne, često zato što ih ne mogu priuštiti. Postoje dva glavna razloga za ovu situaciju:

- nisu sve kategorije potrebnih pomagala i tehnologija uključene u osnovni paket medicinskih proizvoda namijenjenih za oporavak organskih ili funkcionalnih nedostataka na izvanbolničkoj osnovi, uređen Odlukom Vlade i detaljiziran Zajedničkom naredbom ministra zdravstva i Predsjednik Nacionalnog zavoda za zdravstveno osiguranje (NHIH);
- broj proizvođača i distributera asistivnih uređaja i tehnologija vrlo je nizak, jer ne postoji nacionalna politika koja osigurava pristup osobama s invaliditetom svim kategorijama asistivnih proizvoda i tehnologija, medicinskih i nemedicinskih.

Dobre prakse u provedbi

Projekt „Olakšavanje integracije osoba s invaliditetom na tržište rada“ omogućava osobama s invaliditetom koje traže posao dobivanje bona od cca 5000 eura koji mogu iskoristiti za kupnju pomagala. Projekt provodi Državno tijelo za prava osoba s invaliditetom, djecu i posvojenja, u partnerstvu s Državnom agencijom za zapošljavanje u razdoblju od 23.05.2019.-23.05.2022. Potrebno je da su uređaji uključeni u preporuke liječnika specijalista o vrsti asistivnih tehnologija i pomagala te pristupnih tehnologija.

Vodič "Ghid de utilizare a instrumentelor digitale pentru activitatea didactică on-line" (Vodič za korištenje digitalnih alata za online podučavanje) dostupan na https://www.ccdbn.ro/anunturi/ghid_instrumente_dig.pdf uključuje poglavlje "Digitalne asistivne tehnologije za učenike s posebnim obrazovnim zahtjevima" s ciljem pomoći učiteljima u stvaranju inkluzivnih digitalnih obrazovnih resursa.

Nacionalno zakonodavstvo

Rumunjsko zakonodavstvo u području zaštite prava osoba s invaliditetom temelji se na sljedećim glavnim instrumentima:

- Opća deklaracija o ljudskim pravima
- Europska konvencija o ljudskim pravima
- Povelja EU o temeljnim pravima
- Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom
- Ugovor o Europskoj uniji
- Ugovor o funkcioniranju Europske unije

Dug je popis normativnih akata koji reguliraju djelokrug djelatnosti u području invaliditeta. Među njima je Nacionalna strategija za prava osoba s invaliditetom "Pravedna Rumunjska" 2022.-2027. (<http://anpd.gov.ro/strategia2022-2027/download/The%20National%20Strategy%20for%20the%20Rights%20of%20Persons%20with%20Disabilities%20-%20An%20equitable%20Romania,%202022-2027.pdf>) odobreno je i objavljeno u travnju 2022. Strategija među svojim ciljevima ima povećanje broja osoba s invaliditetom za pristup asistivnim tehnologijama putem bespovratnih vanjskih sredstava (najmanje 40 tisuća OSI, do 2027.) kao i povećati popis pomagala, podmirenih kroz Jedinstveni nacionalni fond za zdravstveno osiguranje.

Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima pristupačnosti za proizvode i usluge uključena je u rumunjsko zakonodavstvo 2022. godine.

Kontaktirajte subjekt(e) u Rumunjskoj koji može pružiti podršku/savjet/itd.

1. Nacionalno tijelo za zaštitu prava osoba s invaliditetom, <http://anpd.gov.ro/> . INFOLINE asistivna tehnologija: +40 751.015.063
2. Rumunjska udruga "H Zaklada" za učenje na daljinu osoba s invaliditetom je nevladina, neprofitna, apolitična organizacija s misijom da osigura jednake šanse za obrazovanje i poduku za djecu u nepovoljnom položaju (fizički, etnički, socijalno ili geografski). i odrasle i za stručnjake koji rade s njima. Adresa: Strada Poenaru Bordea 6, SECTOR 4, București, 040093, telefon +40 21 337 1019, <http://www.fundatieh.ro/>

Federatia pentru Accesibilizarea Romaniei (FAR) - to je institucija koja ima mnogo organizacija čije djelovanje ima za cilj promicanje prava osoba s invaliditetom. FAR se fokusira na postizanje pristupačnosti u mnogim planovima – fizičkim, društvenim, ekonomskim, u korist osoba s invaliditetom i onih koji pate od drugih vrsta nedostataka/ranjivosti + stvaranje jednakih mogućnosti za kategorije ljudi u nepovoljnom položaju. <https://far.ngo/>

Slovačka

Nacionalni aspekt

Mogućnosti financiranja na nacionalnoj razini

(financiranje od strane vlade, fondova, mogućnosti sponzorstva, dobrotvorne svrhe...)

Na slovačkoj nacionalnoj razini postoji nekoliko mogućnosti za dobivanje podrške u socijalnoj uključenosti, životu na poslu i studiranju te pristupu pomoćnim tehnologijama.

Prvi je financiranje od strane države.

Svaka osoba s invaliditetom mogla je dobiti sredstva od [slovačkog socijalnog ministarstva](#) do 8630 eura. Zbroj ovisi o potrebama i stvarnoj cijeni asistivne tehnologije. Međutim, osoba mora zadovoljiti neke kriterije kako bi dobila sredstva.

Druga je neprofitna organizacija [Slovački savez slijepih i slabovidnih](#)

Surađuju sa sponzorima uglavnom velikim tvrtkama i podržavaju slabovidne osobe kojima je potrebno financiranje.

Slovački savez slijepih i slabovidnih (UNSS) je udruga građana čija je misija zagovaranje prava i aktivacija osoba s oštećenjem vida.

Najvažnije aktivnosti koje bismo mogli spomenuti – su pružanje socijalnih usluga (socijalno savjetovanje i socijalna rehabilitacija), uključivanje u zakonodavni proces (posebno u području socijalnog zakonodavstva), podizanje svijesti o oštećenjima vida, te pružanje savjetovanja o okolišu i druge barijere, dostupnost informacija i zagovaranje prava. Nadalje, socijalna rehabilitacija obuhvaća osposobljavanje u području mobilnosti i orijentacije, korištenje bijelog štapa, vještine svakodnevnog života, čitanje i pisanje na Brailleovom pismu te korištenje optičkih pomagala ili pomoćne tehnologije (NPR. osobno računalo s čitačem zaslona ili softverom za povećanje).

Mogućnosti financiranja na međunarodnoj razini

[Međunarodno vijeće za obrazovanje i rehabilitaciju osoba s oštećenjem vida \(ICEVI\).](#)

Međunarodna organizacija za usmjeravanje i podršku.

<http://www.inclusion-europe.eu/financial-assistance-to-people-with-disabilities-compared-across-the-world/>

Samo mali članak s usporedbom nacionalne vlade u različitim zemljama prema osobama s invaliditetom.

Open-source/jeftina rješenja

Na tržištu ne postoji iznimno jeftin Brailleov zaslon s mogućnošću osvježavanja (hardverski uređaj koji pretvara sadržaj prikazan na zaslonu u podignute i spuštene Brailleove igle). Tradicionalni uređaji imaju prosječnu cijenu od 4000 USD. Međutim, pojava Orbit Reader-a (<http://www.orbitresearch.com/product/orbit-reader-20/>) po cijeni od 500 USD poremetila je ovo tržište i pružila jeftiniju i alternativnu opciju.

Čitač zaslona je oblik asistivne tehnologije pretvaranja teksta u govor (AT) koja prikazuje tekst i slikovni sadržaj kao govor ili brajev izlaz. Čitači zaslona bitni su za slijepe osobe, a korisni su i za slabovidne, nepismene ili osobe s poteškoćama u učenju. Najrašireniji čitač zaslona za računala na svijetu je NVDA (Non-Visual Desktop Access) (<https://www.nvaccess.org/>). NVDA je besplatan i otvorenog koda i podržava više jezika, uz široku dostupnost podrške i obuke. Još jedna uobičajena opcija pretvaranja teksta u govor za pristup dokumentima umjesto ili uz brajicu jest pretvaranje teksta u audio datoteku. Aplikacije kao što je RoboBraille, na primjer, izvoziće datoteke kao audio datoteke poput Mp3.

Na stranici [Vodič za asistivnu tehnologiju: Niskobudžetni softver](#) za učenje možete pronaći veliki popis AT-a po niskoj cijeni ili besplatno za slijepe i gluhe osobe.

Dobre prakse u provedbi

[Slovačka knjižnica za slijepe osobe](#) - knjižnica pruža sveobuhvatne knjižnično-informacijske usluge registriranim korisnicima tako što specijaliziranu knjižničnu zbirku stavlja na raspolaganje na brajici, zvučnom zapisu, reljefnoj grafici i elektroničkom obliku.

Usluge najma korisniku se pružaju bez naknade.

Korisniku je na raspolaganju izbor iz fonda knjižnice - više od 7200 naslova zvučnih knjiga i gotovo 3600 naslova knjiga na brajici.

Nacionalno zakonodavstvo

Europska unija i njezine države članice stranke su [UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom](#). Njegova glavna poruka je da osobe s invaliditetom imaju pravo na puni spektar ljudskih prava i temeljnih sloboda bez diskriminacije. Cijelo slovačko zakonodavstvo izgrađeno je na ovim načelima i samom dokumentu.

Prema Ustavu Republike Slovačke – Ljudi su slobodni i jednaki u dostojanstvu i pravima. Nadalje, Zakon br. 365/2004 Coll. o jednakom postupanju u određenim područjima i o zaštiti od diskriminacije, te izmjeni i dopuni određenih akata, kako je izmijenjen (Zakon o suzbijanju diskriminacije) stvara zajedničku pravnu osnovu za održavanje načela jednakog postupanja u cijelom pravnom sustavu Republike Slovačke.

Glavni dokument na nacionalnoj razini na tu temu je Nacionalni program razvoja uvjeta života osoba s invaliditetom za godine 2021. - 2030.

https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/dokumenty-3/nprzpozp-2021_2030.docx

Na stranici [Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](#) možete pronaći popis relevantnih zakona.

Obratite se subjektu(ama) u vašoj zemlji koji može pružiti podršku/savjet/itd.

Središnji ured za rad, socijalna pitanja i obitelj (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny)

[Odjel za novčane naknade teškog invaliditeta i aktivnosti procjene;](#)

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Ured za rad, socijalna pitanja i obitelj (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny):

[Jedinica za usluge građanima](#)

Primjeri asistivnih tehnologija – i rješenja otvorenog koda/jeftina rješenja kao i profesionalni alati koje nude tvrtke treće strane

Ovo poglavlje nudi neke primjere rješenja asistivne tehnologije koja se mogu koristiti u neformalnom obrazovanju odraslih za osobe s invaliditetom:

1. Čitači zaslona i softver za pretvaranje teksta u govor:

- **NVDA (NonVisual Desktop Access):** Čitač zaslona otvorenog koda za Windows koji omogućava pristup računalima za slijepe i slabovidne korisnike.
- **eSpeak:** Kompaktni sintetizator govora otvorenog koda koji može pretvoriti tekst u govor, što pomaže osobama s poteškoćama u čitanju ili oštećenjima vida.
- **Balabolka:** Balabolka je besplatna aplikacija za pretvaranje teksta u govor koja može pretvoriti tekst u govor i spremiti ga kao audio datoteke.

2. Komunikacijska pomagala:

- **AAC Text Communicator:** Aplikacije poput **OpenAAC**-a omogućuju osobama s poteškoćama u komunikaciji da komuniciraju pomoću uređaja koji prikazuje tekst ili simbole i pretvara ih u govor.

3. Dostupne platforme za učenje:

- **Moodle:** Sustav za upravljanje učenjem otvorenog koda koji podržava značajke pristupačnosti i može se prilagoditi potrebama učenika s invaliditetom.
- **Open edX:** Još jedna platforma za online učenje otvorenog koda kojoj se može pristupiti prilagodbom.

4. Alternativni ulazni uređaji:

- **Softver za kontrolu prekidača:** Programi kao što su Xpadder ili AutoHotkey mogu pomoći u konfiguriranju alternativnih ulaznih uređaja, poput prekidača ili joysticka, za osobe s motoričkim oštećenjima.

5. Povećanje i poboljšanje zaslona:

- **Windows Magnifier** - alat za povećanje zaslona ugrađen u operativni sustav Windows.

6. Dostupni formati dokumenata:

- Stvaranje sadržaja u pristupačnim formatima poput **EPUB**-a za e-knjige ili **HTML-a** za web-sadržaj osigurava da učenici s invaliditetom mogu pristupiti materijalu pomoću svojih preferiranih asistivnih tehnologija.

7. Alati za titlove i natpise:

- **Amara**: platforma otvorenog koda za stvaranje i uređivanje titlova, opisa i prijevoda za videozapise. Ovo koristi učenicima koji su gluhi ili nagluhi.

8. Softver za pretvorbu Brailleovog pisma:

- **Liblouis**: Brajev prevoditelj otvorenog koda i povratni prevoditelj koji omogućuje pretvaranje digitalnog sadržaja u brajicu i obrnuto.

9. Aplikacije za proširenu i alternativnu komunikaciju (AAC):

- Aplikacije poput **Proloquo2Go** ili **CoughDrop** pružaju prilagodljive komunikacijske ploče za osobe s oštećenjima govora.

10. 3D ispis za taktilno učenje:

- 3D ispisane taktilne karte, dijagrami ili objekti mogu poboljšati iskustvo učenja za osobe s oštećenjem vida.

11. Alati za suradnju sa značajkama pristupačnosti:

- Platforme kao što su **Google Workspace** (bivši G Suite) i **Microsoft Office 365** imaju ugrađene značajke pristupačnosti koje mogu koristiti učenicima s invaliditetom.

12. Dostupne platforme za kodiranje:

- **Scratch**: Vizualni programski jezik koji mogu koristiti učenici s različitim poteškoćama kako bi naučili koncepte kodiranja na interaktivan i pristupačan način.

Ne zaboravite da prikladnost ovih rješenja ovisi o specifičnim potrebama učenika i dostupnim resursima. Redovita obuka i svijest o korištenju ovih tehnologija također će biti ključni za nastavnike i pomoćno osoblje.